

ter vil faa at gøre med Skoleplanernes Af-fattelse. Det vil jo faa vise sig, hvorledes Autoriteterne ville opfatte Sagen. Jeg tror i alt Fald, at det er umuligt for de Kommuner, der ønske at indskrænke Religi-ionsundervisningen i Skolen, at gaa dertil. Jeg tror ikke, det kan være absolut nødven-digt hver Skoledag at have en Religions-time, særlig ikke naar vi arbejde i Retning af at udvide den senere Undervisning, som Præsten hder den ukonfirmerede Ungdom. Ved Religionsundervisningen gælder absolut ikke det samme Synspunkt som ved anden Undervisning, at der behøves en vis Tid, at en vis Stofmængde skal bearbejdes. Nej, naar man forstaar at tale til Mennesker om de Forhold, kan man lige saa godt gøre det i et kvarter som i en Time og lige saa godt to Gange om Ugen som fire. Jeg tror, at Tid efter anden vil der for de Kommuner, som gerne ville vinde Tid ved at fordele Tugene anderledes, end der her er stillet i Udsigt, her være en Udvej til at vinde nogen Tid. Det er en af de faa Udveje, der er. 3 andre Henseender lader det sig af Hensyn til Forholdene særlig paa Landet ikke ret vel gøre at udvide Tiden grumme meget.

Jeg vender mig dernæst til det næste Punkt, som er Betingelse for en videre Udvik-ling, nemlig Klasseinddelingen. Saaledes som Forslaget er affattet, gaar det ganske vist i en forbedrende Retning, idet det forebygger den meget stærkt overfyldte Skole. Skoler paa 80—90, op til 100 Børn ville nu for-svinde, men efter min Mening har man ikke derved naaet, hvad jeg næsten betragter som et Minimum af Forbedring, og det er, at der ikke mere skal eksistere toklassede Skoler. Vi ere jo endog paa Grund af de lokale Forhold komne saa vidt, at vi finde os i at have een Klasse i en Skole. Jeg ved, at vi omkring i de østlige Egne af Derne ikke be-høve at tage os af dette, da det er et For-hold, som slet ikke kan komme til at eksistere. Men selv om man vilde gaa til toklassede Skoler, betyder denne Forandring saare lidt i Forhold til at forlange, at Skolerne ikke længere maa være toklassede. Om der er 74 eller 94 Elever i en Skole, betyder sam-menlignelsesvis ikke noget mod det, om der er 2 eller 3 Klasser. Det er for Resten en Tanke, som særlig det ærede Medlem for Bogenfje (Mr. Nielsen) har gjort sig til Tals-mand for, at man deler efter et forlert Syns-punkt, nemlig efter, hvor mange Børn der er i Skolen. Nej, vi skulle dele efter Syns-punktet: hvordan de deles. Jeg tror, at alle praktiske Skolemænd og i det hele taget alle, der interessere sig for denne Sag, ville vide, at det er der, Kampen brænder. Jeg

maa imidlertid indrømme, at det er muligt, jeg har overvurderet Tidens Kræfter til at bære. Jeg har ikke tænkt, at en ny Skole-lov vilde tillade, at vi blive staaende ved en Ordning, hvorved Toklasseskolen vedbliver at være det normale. Der ere disse tre hundrede og nogle Skoler, som nu ville for-lange Forstole, men det langt, langt over-vejende Tal af Skoler ville i klassemæssig Henseende ikke mærke Spor af Forandring ved denne Lov. Det er det, som efter min Mening er det beklagelige ved Loven, at den netop paa det Sted, hvor jeg lægger Hoved-vægten, gør saa grumme lidt.

Men, kunde man sige, dette er ogsaa kun et Minimum af Forordninger til Under-visningsvæsenet, og det ved jeg meget vel. Nu skal jeg derfor komme til det, som i Grundten interesserer mig mest, og som har bevirket, at jeg har faaet lyst til at tage Ordet. Det er mit Ønske, at denne Lov maatte blive saadan, at den blev, hvad jeg vil kalde: en Lov til at vokse i. Jeg er ikke rigtig sikker paa, hvordan det forholder sig i den Henseende. Det vilde jeg gerne have en lille Smule mere Klarhed over, og jeg henvender mig derfor til den højtærede Kultusminister. Det er ikke blevet mig klart ved de Forhandlinger, som ere førte her, og ved de Udtalelser, som ere faldne fra Ministerbordet — det kan være, det er min Fejl, at jeg ikke har været opmærksom — hvordan det hænger sammen med denne Lov med Hensyn til at være en Lov til at vokse i. Der er ingen Tvivl om, at naar nu Loven træder i Kraft, bliver Skolevæsenet ordnet saaledes, at de Minimalbestemmelser, som der her er Tale om, føres igennem, Klasserne blive af den angivne Størrelse, og de andre Forhold ordnes i Sammen-hæng dermed. Men nu siger jeg: Maafte vi allerede i Øjeblikket kunne bære noget mere, end denne Lov forlanger, men i alt Fald vil jeg haabe, at der vil komme en Tid, hvor vi kunne bære noget mere end denne Lov, og saa kommer det an paa, om vi kunne paa en rimelig Maade komme til at gøre det. Med andre Ord: Hvordan stiller det sig, naar en Kommune udbi-ffer sit Skolevæsen stærkere, end den efter Loven skal gøre, naar den gaar over til, uagtet den ikke har det absolut største Børneantal i Klasserne, dog at indrette sit Skolevæsen med 3 eller 4 Klasser? Kan den saa gøre Regning paa, at Staten vil betragte det som sin Pligt at støtte den paa samme Maade, som den støtter de Skoler, der gøre det for at opfylde Minimalfordringerne? Kunne saadanne Kommuner gøre Regning paa, at de først faa det rimelige Tilskud